

misaři, vyjmouc jedině případ nepatrného úpadku podle § 170 konk. ř. Úpadkový soud vykoná o tom potřebné šetření (§ 173 (5) konk. ř.) vyslechna po případě ty, jichž se otázka týče, s vyloučením právního pořadu (viz rozh. čís. 3856 a 5367 sb. n. s.). Předpis, co platí v pochybnosti, týká se toliko důkazní otázky a jest jím úpadkový soud vázán v tom smyslu, že má pohledávku pokládati za dluh všeobecné podstaty. Proto i v tomto bodu jest názor a rozhodnutí rekursního soudu správným.

Čís. 7561.

Žaloba podle § 37 ex. ř. jest v podstatě žalobou určovací. K jejímu opodstatnění se nevyhledává, by porušení práva třetí osoby již nastalo, stačí pouhé jeho ohrožení exekucí již povolenou.

Žaloba podle § 37 ex. ř. jest odůvodněna již tehdy, když byla exekuce povolena třebaš nikoliv na cizí předmět sám, nýbrž na nárok na jeho vydání dlužníku, jenž byl zmocněncem vlastníka předmětu.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1927, Rv I 1347/27.)

V exekuční věci záložny proti Felixu C-ovi ku vydobytí 100.000 Kč byla povolena exekuce zabavením dlužníkovu nároku na vydání automobilu proti firmě L., u níž byl automobil ve správě. Žalobkyně, dlužníkovu manželka, domáhala se na záložně žalobou, by bylo uznáno právem, že se uznává vlastnické právo žalobkyně k automobilu a že se exekuce zrušuje. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Pokud jde o odvolací důvod nesprávného právního posouzení sporu tu již z údajů žalující strany je zřejmo, že exekuce, o jejíž tvrzenou nepřípustnost ve sporu jde, vedena je dosud pouze na dlužníkův nárok proti žalované záložně na vydání automobilu. Teprve, až by došlo k vydání automobilu výkonnému orgánu ve smyslu § 327 ex. ř., nabyta by záložna zástavního práva též na automobilu; dokud však k tomu nedojde, není automobil sám exekucí dotčen a není zde proto podmínek pro žalobu podle § 37 ex. ř. toho času vůbec. Tvrzení, že byl zabaven automobil sám, nebylo před prvním soudem předneseno a je proto v řízení odvolacím novotou podle § 482 c. ř. s. nepřípustnou. Žalobní žádost, pokud se týče uznání vlastnictví žalobkyně k automobilu, je pouze mezitímním návrhem určovacím, a jen jako takový mohl býti uplatňován před exekučním soudem. Avšak, i kdyby se k tomu nehledělo, nebylo by mu lze vyhověti, ježto jde o pouhé určení, kteréž je přípustno ve smyslu § 228 c. ř. s. toliko tehdy, prokáže-li žalující strana právní zájem na brzkém určení vlastnického práva. Neuznána-li přípustnost vybavení automobilu, nezbylo, oč by onen zájem na brzkém určení bylo lze opřít, a není tu proto podmínek pro samostatné určení práva vlastnického k automobilu.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Oba nižší soudy zamítly žalobu, již se domáhala žalobkyně uznání vlastnictví k automobilu a o nepřipustnost exekuce, již vedla žalovaná záložna zabavením nároku povinného Felixe C-a na vydání automobilu od firmy L. Žalobu opírala žalobkyně o to, že automobil je jejím vlastnictvím, ježto jej obdržela od svého manžela (povinného) místo gáže, a požádala ho, aby jí jej dal opravit u firmy L., což on učinil. Odvolací soud odůvodnil zamítnutí žaloby tím, že se exekuce vede na nárok na vydání automobilu a teprv, až by došlo k jeho vydání poddlužnicí výkonnému orgánu ve smyslu § 327 ex. ř., nabyla by naň žalovaná záložna zástavního práva. Dokud se tak nestalo, není prý automobil exekucí dotčen a pouhé určení vlastnictví nelze vysloviti pro nedostatek právního zájmu žalobkyně, jehož tu není proto, že nebyla uznána připustnost vybavení automobilu. Ale nelze přisvědčiti názoru, že vlastnické právo třetí osoby k automobilu, jež svěřila za účelem opatření jeho opravy povinnému, je dotčeno exekucí na nárok na vydání automobilu povinnému teprve, až vymáhající věřitel již k samému automobilu nabude zástavního práva. Vlastnické právo je pojmově neomezená právní moc nakládati s věcí. Tato moc je dotčena a ohrožena už tím, když se vlastníku znemožňuje volné nakládání zákazem továrně, která provádí jeho opravu, by auto nevydala vlastníkovu zmocněnci a tím, že se zabavuje pro vymáhajícího věřitele nárok na vydání zmocněnci z toho důvodu, že vymáhající věřitel tvrdí, že automobil patří zmocněnci. Žaloba podle § 37 ex. ř. je v podstatě žalobou určovací a k jejímu opodstatnění se nevyhledává již nastalé porušení práva třetí osoby, nýbrž stačí pouhé jeho ohrožení exekucí již povolenou. Proto není potřebí, by právo bylo porušeno výkonem exekuce nebo nabytím zástavního práva, nýbrž stačí jeho ohrožení již povolením exekuce. Není tedy potřebí k opodstatnění žaloby podle § 37 ex. ř. ani výkonu exekuce ani nabytí zástavního práva, nýbrž stačí povolení exekuce, jež ve svých účincích směřuje k tomu, by bylo dotčeno cizí právo, jež nelze srovnati s povolením exekuce. Žaloba podle § 37 ex. ř. byla proto v tomto případě odůvodněna již tehdy, když byla povolena exekuce třeba ne na cizí předmět sám, nýbrž na nárok na jeho vydání povinnému, jemuž nepatřil, a když poddlužníku mělo býti zakázáno vydání předmětu, ježto zákaz takový nesnáší se s cizím vlastnictvím a exekuce podle §§ 325 a 327 ex. ř. v dalších důsledcích směřuje k úhradě pohledávky věřitelovy z výtežku za cizí vlastnictví. Nelze přehlédnouti, že žalobkyně tvrdila v žalobě nejen vlastnictví k autu, nýbrž dále také, že manžel na její žádost dal jí auto opravit firmě L. Tím žalobkyně přednesla, že povinný jejím jménem a z jejího příkazu objednal opravu jejího auta u poddlužnice. Stalo-li se tak, přísluší nárok na vydání auta od firmy L. žalobkyni a je také sám tento její nárok vedle jejího vlastnictví dotčen a ohrožen exekucí, vedenou žalovanou záložnou zabavením nároku prý patřícího povinnému jako vlastníku na vydání automobilu. Bylo by čirým formalismem, by vlastník za takových okolností sečkával se žalobou, až vy-

máhající věřitel vymůže si vydání věci, až tato se octne v jeho zástavě v důsledku návrhu na přikázání zabaveného nároku k vybrání a až potom navrhne zpeněžení vydané věci podle § 327 ex. ř. Takovýmto sečkáváním se žalobou vznikly by zcela zbytečné útraty, ač jest zřejmo, že právo volné dispozice vlastnickovy je ohroženo již pouhým zákazem vydání auto jeho zmocněnci v důsledku zabavení nároku na vydání věci. Právem tedy vytýká dovolatelka nesprávné právní posouzení případu v tomto směru. V důsledku toho zůstalo však řízení v nižších stolicích kusým proto, že nižší soudy se nezabývaly tvrzením žalobkyně, zda ona nabyla vlastnictví k automobilu přijetím jeho od manžela na místě gáže, a že neučinily potřebných zjištění v tom směru, zda žalobkyně prokázala důvod a způsob nabývací jí tvrzený a zda povinný jen jako její zmocněnec dal automobil do správy poddlužnici.

Čís. 7562.

Ku vzdání se práva se vyhledává, by bylo dlužníkem přijato a by se stalo projevem vůle na venek.

Pouhé usnesení obecního zastupitelstva nebo městské rady (hlavního města Prahy) o upuštění od výpovědi neb od vyklizení, jež nebylo na venek projeveno, nedává ještě vypovězenému nájemci právo, dovolávat se takového usnesení.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1927, Rv I 1349/27.)

Proti exekuci pražské obce proti žalobkyni o vyklizení bytu vystoupila žalobkyně žalobou, o niž tu jde, již se domáhala zrušení exekuce, tvrdíc, že se ústřední zastupitelstvo města Prahy usneslo, ponechati žalobkyni nadále byt. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Vzdání se práva, upuštění od něho, víže věřitele jen, bylo-li dlužníkem přijato (§§ 1444, 861 a 939 obč. zák.). Bez takového přijetí může věřitel jednostranné vzdání se vždycky odvolati. Vždyť i dlužník sám může míti zájem na tom, by odmítl vzdání se práva, tak zejména vzdání se práva nabytého pronajímatelem z výpovědi na odevzdání bytu, když si nájemník najal na příklad jiný byt. Dále je nutno, by vzdání se práva stalo se projevem vůle na venek. Pouhé usnesení obecního zastupitelstva nebo městské rady žalované obce o upuštění od výpovědi nebo od vyklizení, které na venek projeveno nebylo, nedává ještě vypovězené nájemnici právo, dovolávat se takového usnesení, ježto nejde o projev vůle na venek, nýbrž o pouhé vnitřní rozhodnutí, které jak u právnické osoby, tak i u jednotlivce jest libovolně změnitelné. Proto z pouhého usnesení ať již obecního zastupitelstva neb městské rady pražské ne-